

let so se izcimile nove metode po resnem delu, globokih studijah zgodovine in novih prikaznih na umetniškem, estetiškem in dušeslovnem polju in deloma kot sad hudih borb.

Z risarskim poukom in njegovo metodo se ne pečajo samo učitelji, ampak umetniki, estetiki ter učenjaki na pedagoškem in posebno psihološkem polju.

Da označimo na kratko novodobni risarski pouk, naj navedemo Reina, menda najimenitnejšega sedaj živečih nemških pedagogov, ki pravi, da je risarski pouk umetniški vzgoji glavno sredstvo. »V ta namen mu deluje oko in roka; risarski pouk vadi tako videti in opazovati, kar je bistvenega in karakterističnega na slehernih stvareh. Risanje je elementarni umetniški pouk. Svoje snovi jemlje zato iz umetnosti in narave, in sicer iz domače umetnosti, iz domače narave.«

To je neovrgljiv smoter novodobnemu risarskemu pouku, pa tudi nerazrušljiv temelj metodi v dosego pravega smotra.

(Dalje prih.)

Iz naše organizacije.

Štajersko.

Ormoško učiteljsko društvo naznanja svojim članom (pevcem in pevkam), da se vrši pevska vaja za učiteljski koncert v nedeljo, 1. julija t. l. v ormoški slovenski šoli. Začetek ob 9. uri predpoldne. Note so pripravljene. Pevci in pevke, pridite zanesljivo! Obenem še naznanja, da zaradi potrebe pevske vaje in letošnje uradne skupščine ne bode meseca julija zborovanja.

Odbor.

Književnost in umetnost.

Tehniški slovar „Slovenske Matice“. Odsek za izdavanje »Tehniškega slovarja« je imel preteklo sredo pod predsedstvom načelnika, ravnatelja I. Šubica, svojo šesto sejo. Tajnik je poročal o sklepih zadnje seje in povedal, kako so bili rešeni. Sklenilo se je nabaviti Deinhardtov ilustr. teh. slovar, ki izhaja v šestih jezikih pri Oldenburgu v Monakovem. Akad. slov. teh. društva v Pragi, na Dunaju in v Gradcu je naprositi, da bi prevzela ekscerpiranje cenikov, deželnih in pa državnih zakonov tehniške vsebine. Prošnji, da bi poslale svoje cenike odseku na razpolago, da jih da ekscerpirati, sta se odzvali tvrdki: Majdičeva v Celju in Schneider & Verovškova v Ljubljani, kar je odsek hvaležno vzel na znanje s ponovno prošnjo do drugih tvrdk tehniške smeri, naj bi storile isto. Ko se vzame še na znanje poročilo o stanju ekscerpiranja Wolf Pieteršnikovega slovarja, se seja zaključila.

Knjige „Hrvatskega pedag. književnega zbora“ za l. 1905: 1.) »Pedagogijska enciklopedija«, 11. zvezek; ta zvezek obsega članke od »koncentracije pouka« do »ljubavi in mrznje« ter šteje 64 strani. — 2.) Druženje učitelja sa školskom mladeži«, napisao Davorin Trstenjak. — 3.) »Ružice. Priče i pripovijetke za mladež. Napisao Ivan Devčić.

Devčićeve »Rožice« so vzkile iz zemlje, ki krije v sebi mnogo zanosne preteklosti; hrvaška zemlja jih je rodila in njena prošlost. Naša slovenska mladinska književnost skoro ne pozna zgodovine in (osobito v zadnjih časih ne) narodnostnih ozirov; internacionalna je prav tako kakor so te »Rožice« hrvaško-nacionalne. Devčićevim »Rožicam« treba samo še umetniške poglobitve, pa bi bile vredne, da zavamejo odlično mesto v naši mladinski književnosti; tem važnejše bi bilo to mesto posebno pri nas Slovencih, kjer nam nemški »Amtsbruder« dan na dan trobi o potrebi gojitve »Volkstuma« pri vseh šolskih predmetih. Mi, žal, često ne čujemo vpijočih — v Sloveniji. Združitev hrvaških in slovenskih posebnosti bi dala naši mladinski književnosti edino primeren značaj.

Trstenjakova knjiga ni teoretizovanje, marveč je plod istinitih izkustev in življenja; slike raznih učiteljev in učiteljic so to, ki so zares živeli ali še žive. Baš zaradi tega nimajo tako žive barve, ker govore o živih ljudeh, ne o bledeh stvorih fantazije, ki često deluje v takih spisih in usum delphini. Sredi šolskega delovanja nam knjiga predstavlja vel. župana Budisavljevića, učiteljico Fabkovičko, učitelja književnika Stipca (Bogdana Krčmarića), ki je počel svoje prosvetno delo ob bosenski meji brez vsega kulturnega aparata, a z jakostjo sveže duše — ni bilo n. pr. več prostora v šoli skoro niti za učitelja, privedel pa je še en oče otroka, da ga sprejme, ter prosil učitelja: »Znaš li kaj, gospodine blagi, vzemi ti njega v šolo, prosim Te, po Bogu brate, a jaz mu naredim stol, pa tudi Tebi enega, da lahko sediš, kakor je pristojno;« — dalje govori knjiga o »dijaškoj majki«, milem slovenskem rojaku prof. Vambergerju v Karlovcu, ki je »prava pjesnička narav, čovjek srca i zanosa«, pa o popu Bogdanoviću, ki je kakor narod pravi, »človek in pol«, velikan po stasu in rasti, velikan po poštenju in dobroti (»Ljubi svoj narod, pa vidi i u onom nesretniku, storo potamni od zabluda i krivnje, svijetlo božje«) itd. itd. — Kdor hoče videti ognjemet idealizma, utrinke lepote in dobrote naj se ozre po tej knjigi! V uvodu bo čital besede: »Tuja kultura nam je onečistila našo in nam prinesla tisto družabno napetost, ki nas toliko tišči in človeka tako oddaljuje od človeka... To se protivi ne samo naši slovanski čudi in kardinalnemu, demokraškemu in krščanskemu načelu, pa je treba, da se mi učitelji prvi borimo proti temu.«

Kot člani »Slovenske Šolske Matice« morejo slovenski učitelji dobiti knjige »Hrv. ped. zbora« za 1 K, reci: eno krono, na leto! To krono je plačati dotičnemu poverjeniku »Slov. Šolske Matice«. To je zares neznamenit znesek.

J. R—r.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani so darovali: Učiteljsko društvo za goriški okraj 500 K pokroviteljnine; Tolminska hranilnica in posojilnica 1. rok na račun pokroviteljnine 100 K; g. dr. Alojzij Kokalj, advokat v Ljubljani 5 K; Neimenovan v Ljubljani 1 K. Živeli učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Letnino za učit. konvikt sta plačala tovariša Janko Jezeršek, nadučitelj in tov. Helena Debevc, učiteljica v Križah pri Trzinu.

Imenovanje. Cesarskim svetnikom je imenovan bivši okrajni šolski nadzornik, šolski ravnatelj v Laškem trgu, prideljen c. kr. deželniemu šolskemu svetu v Gradcu, gosp. Ivan Ranner.

Koprski učiteljski priredbe dne 8. julija t. l. javen koncert s plesom v Gorici v prostorih hotela »Pri zlatem jelenu«. Pri koncertu nastopi moški zbor in orkester koprskih učiteljskih. Čisti dobiček je namenjen učiteljskemu konviktu v Ljubljani. Vzpostavljamo pravočasno.

Numerirane kosti. Znanim učiteljskim prijateljem v vednost, da ima kranjsko učiteljsko zaradi vednega pomanjkanja in trpljenja že popolnoma numerirane kosti, večini se rebra tudi na zunaj poznajo. Preiskovalnemu sodniku bo torej prav lahko dognati, čigave so, a gorje potem napadajoči bandi.

Petindvajsetletnica mature. Tovariši iz leta 1881. mariborskega učiteljskega smo se ob slavljenju 20letnice zavezali, da se za pet let spet snidemo k majhni veselici na kraju našega učilišča. Hiteči čas nam je dovedel le prehitro trenutek, da »besedo dano« izpolnimo. Vsak posameznik se opominja tedaj na gotov prihod k izredni slavnosti. Dan, lokal in vzpored se bode pravočasno naznanil vsem.

Tovariške pozdrave!

Hum-Maribor, dne 14. junija 1906.

Anton Porekar.

Josip Kreinz.

Velike počitnice na ljudskih šolah ptujskega okraja se prično letos 16. julija in bodo trajale do 15. septembra.